

La veu catalana de París

La periodista i historiadora Montserrat Casals va morir a Barcelona la matinada del diumenge 17 de maig a l'edat de 63 anys. Va ser corresponsal de Catalunya Ràdio a París (1994-2002) i directora de la Maison de la Catalogne a la capital francesa.

Text d'Àlex Milian

Filla de l'advocat sabadellenc Lluís Casals, Montserrat Casals va néixer a Barcelona el 1952, després que la família tornés de l'exili a França. Casals es va llicenciar en història a la Universitat Autònoma de Barcelona, però aviat començà a treballar de periodista, primer al *Tele/express*, després a *El País* i després a TVE. El 1994 va assumir la corresponsalia de Catalunya Ràdio a París, tasca que va desenvolupar

par fins al 2004, quan va ser nomenada directora de la Maison de la Catalogne, un càrrec que va ocupar fins al 2007.

Com a historiadora de la literatura, Casals va estudiar a fons la vida i obra de Mercè Rodoreda i va publicar, el 1991, *Mercè Rodoreda: contra la vida, la literatura*. Per a l'Editorial 3i4, Montserrat Casals va fer el 1993 l'edició crítica d'*El torrent de les flors*, un recull d'obres de teatre de Rodoreda inèdites fins aquell moment: *Un dia, La Senyora Florentina i el seu amor Homer, L'hostal de les tres Camèlies i El maniquí*. El títol del llibre, *El torrent de les flors*, fa referència al carrer on hi havia el teatre on actuà Mercè Rodoreda per primera vegada, amb només cinc anys.

Posteriorment, faria una edició de les cartes entre Rodoreda i l'escriptor Joan Sales, *Cartes completes (1960-1983)* (Club Editor, 2008) i una biografia d'aquest autor, *Joan Sales i Vallès: literatura i política* (Quaderns d'arxiu de la Fundació Bosch i Cardellach, 2012), que actualment estava completant.

Els seus estudis sobre Rodoreda li van permetre, el 2008, guanyar el Premi Sent Soví de Literatura Gastronòmica amb *Els dissabtes, mercat. Memòries d'Armanda*, un llibre escrit a quatre mans amb la seva parella, el periodista Octavi Martí -actual director de la Filmoteca de Catalunya. La novel·la barreja realitat i ficció. La narradora està treballant en un documental sobre l'escriptora quan troba les memòries de la criada de *Mirall trencat*, Armanda, neboda de la cuinera Anselma. Casals i Martí recuperaven així un personatge secundari de Rodoreda per homenatjar l'escriptora i bastir una obra de ficció al voltant de la cuina dels protagonistes.

Com a traductora, Casals va ser la responsable de la versió catalana d'*Europa, Europa*, de Sally Perel, editada per 3i4, el 2001, i de *Mamífers*, de Pierre Mérot, editada per Empúries el 2004.

Montserrat Casals va col·laborar diverses vegades amb aquest setmanari des del 1988. Per a EL TEMPS, va publicar diversos articles sobre Rodoreda (en el núm. 421, el 1992, i en el 477, el 1993) i un ampli reportatge sobre els escenaris literaris i biogràfics de l'autora de *La plaça del Diamant* (Num. 586). El 2008 va coordinar un exemplar monogràfic dedicat als quaranta anys del maig del 68 (EL TEMPS-1.247), que incloïa entrevistes a protagonistes d'aquella revolta i articles de Jordi Borja, Rosa Sender, Máximo Cajal i Jacobo Muñoz. •